

Dorobek naukowy i dydaktyczny toruńskiego ośrodka archiwistyki, red. Halina Robótka, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2011, ss. 492

W roku 2011 miały miejsce obchody sześćdziesięciolecia toruńskiej archiwistyki. To właśnie na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu sześćdziesiąt lat temu rozpoczęto kształcenie archiwistów, które trwa nieprzerwanie do dnia dzisiejszego. Stało się to niejako z przypadku, bowiem niezamierzoną konsekwencją likwidacji Katedry Historii Europy Wschodniej UMK, jej dotychczasowy kierownik – prof. Ryszard Mienicki – zajął się ponownie sferą swoich przedwojennych zainteresowań, a mianowicie archiwistyką. Tym samym w 1951 r. prof. Mienicki objął stanowisko kierownika Katedry Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii. Data ta stanowi zarazem początek tzw. *toruńskiej archiwistyki*, a przez dziesięciolecia przez UMK przewinęło się wiele wybitnych postaci związanych z archiwistyką. Obecnie, jak pisze prof. Andrzej Radzimiński, Rektor UMK, w swoim liście otwierającym omawianą publikację (...) *Toruńska archiwistyka jest unikatowa, nie tylko dlatego, że prowadzi jedyny w Polsce kierunek 'archiwistyka i zarządzanie dokumentacją'* (...). Jest w tych słowa zapewne wiele racji, chociażby i z tego względu, że to właśnie ten ośrodek wywiera istotny wpływ na kształt współczesnej archiwistyki, zarówno jako dyscypliny naukowej, jak i zarazem pod względem prowadzonej działalności dydaktycznej.

Omawiana publikacja powstała z myślą o zaprezentowaniu dorobku naukowego i dydaktycznego pracowników naukowych związanych w przeszłości, jak i obecnie z Instytutem Historii i Archiwistyki UMK. Wielu osób, których dorobek został zestawiony w niniejszej publikacji, nie ma już wśród nas, ale z ich doświadczeń i poglądów prezentowanych w dostępnych także współcześnie publikacjach, czerpią zarówno kolejne pokolenia studentów, jak i pracowników naukowych. Wydawnictwo to składa się z dwóch zasadniczych części. Pierwsza została zatytułowana *Dorobek naukowy toruńskiego ośrodka archiwistyki* (s. 19–314). Zawiera ona bibliografię publikacji pra-

cowników kolejnych struktur organizacyjnych, jakie na przestrzeni sześćdziesięciu lat funkcjonowały, a mianowicie: Katedry Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii, Zakładu Archiwistyki, Pracowni Komputeryzacji Archiwów oraz Zakładu Zarządzania Dokumentacją i Informacji Archiwalnej. Wykaz publikacji został ułożony w układzie alfabetycznym według nazwisk osób, które w różnym wymiarze czasu i w różnych okresach związane były z UMK. Wykaz ten został opracowany przez dr. Ireneusza Czarcińskiego na podstawie bibliografii, którą prowadzi Biblioteka Instytutu Historii i Archiwistyki UMK. Każdy wykaz publikacji rozpoczynają biogramy. Na ich strukturę składają się następujące elementy: data i miejsce urodzenia z podanym opcjonalnie pochodzeniem społecznym; nazwa i siedziba szkoły średniej, data matury oraz informacje na temat ukończonych szkół pomaturalnych; nazwa szkoły wyższej, kierunku oraz specjalności, a także nazwisko i imię promotora oraz data ukończenia studiów wyższych, przy czym dane w takim samym układzie przytoczone są w kontekście uzyskania stopnia doktora oraz tytułu i daty zatwierdzenia habilitacji; tytuł lub stanowisko profesora nadzwyczajnego i profesora zwyczajnego; godności akademickie; członkostwo w krajowych i zagranicznych towarzystwach, komitetach naukowych i artystycznych; nieakademicka praca naukowa; praca akademicka poza UMK; praca na UMK; emerytura; data i miejsce śmierci; główne kierunki badań; wyróżnienia oraz inna działalność. Struktura biogramów była wzorowana na wydawnictwie *Pracownicy nauki i dydaktyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika 1945–2004. Materiały do biografii* (oprac. H. Duczkowska-Moraczewska i in., koncepcja i red. S. Kalemka), które było wydane w Toruniu w 2006 r. Dane do biogramów zostały zaczerpnięte z bazy danych Archiwum UMK, którą opracowali: dr Henryka Duczkowska-Moraczewska, Maciej Gołębowski, Renata Karpiesiuk, Bożena Kierzkowska, Elżbieta Talarczyk i Ewa Wiśniewska. Część biogramów w miarę potrzeby była aktualizowana. W tej części wydawnictwa zaprezentowano dorobek następujących osób: Waldemara Chorażyczewskiego, Karoli Ciesielskiej, Roberta Degena, Henryki Duczkowskiej-Moraczewskiej, Macieja Gołębiewskiego, Zbigniewa Górskiego, Marleny Jabłońskiej, Ireny Janosz-Biskupowej, Aliny Kopiczyńskiej, Krzysztofa Kopińskiego, Wiesławy Kwiatkowskiej, Romana Marchwińskiego, Ryszarda Mienickiego, Wiesława Nowosada, Franciszka Paprockiego, Haliny Robótki, Wandy Krystyny Roman, Agnieszki Rosy, Bohdana Ry-

szewskiego, Władysława Stępnia, Krzysztofa Syty, Witolda Szczuczki, Janusza Tandeckiego i Andrzeja Tomczaka.

Część druga – *Katalog prac magisterskich i licencjackich absolwentów archiwistyki w Toruniu z lat 1951–2010* (s. 317–477) – stanowi zestawienie prac licencjackich i magisterskich będących efektem finalnym toku studiów realizowanych na UMK. Zestawienie to zostało sporządzone w układzie chronologicznym (według dat ukończenia studiów), a w obrębie roku w układzie alfabetycznym (według nazwisk autorów prac). Przyjęto następujący układ według dat z podziałem na lata: 1951–1960, 1961–1970, 1971–1980, 1981–1990, 1991–2000, 2001–2010. *Katalog* powstał, analogicznie, jak część pierwsza, w oparciu o bazę Archiwum UMK. Do publikacji dołączono indeks nazwisk promotorów prac magisterskich i licencjackich, który sporządziła wspomniana już powyżej Henryka Duczkowska-Moraczewska. Wydawnictwo zilustrowane zostało ponadto pięcioma fotografiami.

Omawiana publikacja, której redakcji podjęła się prof. Halina Robótka, należy niewątpliwie do interesujących i potrzebnych. Będą z niej zapewne korzystać zarówno studenci archiwistyki i zarządzania współczesną dokumentacją, jak i pracownicy naukowcy zajmujący się zawodowo archiwistyką. Publikacja ta stanowi swoistą bibliografię, a trzeba zauważyć, że ostatnia bibliografia poświęcona archiwistyce ukazała się w 1984 r. (mowa o wydawnictwie: J. Pakulski, R. Piechota, B. Ryszewski, *Bibliografia archiwistyki polskiej do roku 1970*, oprac. pod red. A. Tomczaka). Uzupełnia tę lukę jedynie *Bibliografia zawartości Archeionu*, obejmująca zawartość tomów od numeru pierwszego do setnego włącznie (oprac. R. Piechota, Warszawa 2000). Niewątpliwie omawiane wydawnictwo uświetniło, obok kilku konferencji które miały miejsce w 2011 r., obchody sześćdziesięciolecia toruńskiej archiwistyki.

Tomasz Matuszak

(Instytut Historii UJK, Filia w Piotrkowie Trybunalskim,
Archiwum Państwowe w Piotrkowie Trybunalskim)